



2+1

IRODALMI ÉS FILMES VERSENY (2016/2017)

A versenyző neve:	
Iskolája:	
Felkészítő tanára:	

Kedves Versenyző!

Szeretettel köszöntünk abból az alkalomból, hogy a kiírásban szereplő könyvek elolvasása és a film megnézése után részt veszel versenyünkön. Reméljük, nem csalódtál a kijelölt művekben, most pedig sikerül számot adnod az ezekkel kapcsolatos gondolataidról.

- A dolgozat megírásának időtartama (legfeljebb) 120 perc.
- Az írásbelin 100 pont érhető el.
- Javasoljuk, hogy a tesztkérdéseknél vedd figyelembe a sorrendet, a kérdések néhol egymásra épülnek.
- Érdeemes legelőször áttekinteni a feladatlapot, hogy jobban be tudd osztani a rendelkezésre álló időt. Ne feledkezz meg a fogalmazásról sem!
- A fogalmazáshoz készíthetsz vázlatot vagy pizkozatot.
- Kérjük, kék vagy fekete színű tollal írd, javítófestéket ne használj!

Jó munkát!

A versenyző pontszáma:	
A javító tanár aláírása:	

1. J. D. SALINGER: ROZSBAN A FOGÓ

Szómagyarázatok

(1) Magyarázd meg a regényben szereplő alábbi szavak jelentését:

exhibicionista:

.....

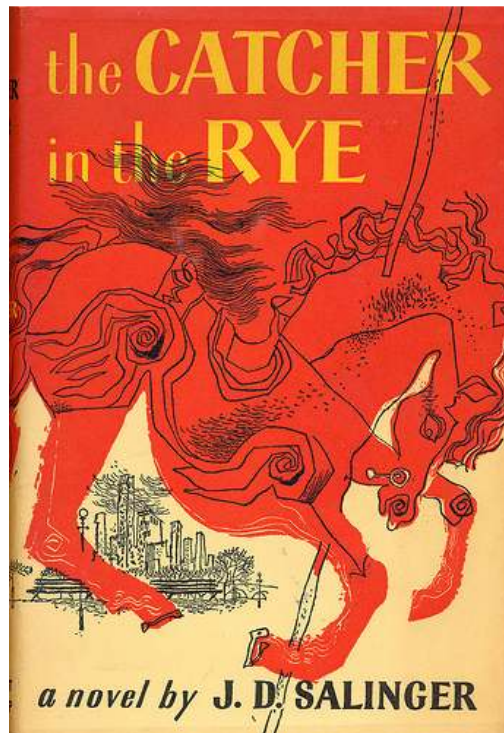
matiné:

ringlispíl:

3	
---	--

Vizuális jelek értelmezése

(2) Salingernek nagyon tetszett az 1951-es kiadáshoz készült borítógrafika, amely egy megbokrosodott, piros körhintalovat ábrázol:



a) A regény melyik jelenete adhatta az ötletet a grafikusnak? (Mikor és hol játszódik? Kik a szereplői?)

.....

.....

b) Értelmezd néhány mondatban ezt a borítóképet! Hogyan kapcsolódik a regényhez és a főszereplőhöz? Mi mindent fejezhet ki a képek nyelvén abból, amiről a regény szól? (Figyeld meg pl. a vonalvezetést! Mire emlékeztet a ló testén keresztülhaladó rúd?) Milyen többletjelentése, szerepe lehet annak, hogy a grafikus nem valódi lovat, hanem körhintalovat választott?

.....

.....

.....

.....

.....

4	
---	--

„Vén gyerek”

(3) a) Salinger a *Rozsban a fogó*-hoz írt fülszövegben „tizenhat éves vén gyerek”-nek nevezte Holden Caulfieldet. Röviden magyarázd meg, szerinted mi mindent jelenthet a „vén gyerek” szókapcsolat! Legalább két különböző értelmezést fogalmazz meg!

.....

.....

.....

b) Holden milyen külső tulajdonsága utalhat erre (is) szimbolikusan?

.....

3	
---	--

Zabhegyező

(4) A regény eredeti címének (*The Catcher in the Rye*, kb. 'a fogó / elkapó a rozsban') nagyjából szó szerinti fordítása a *Rozsban a fogó* cím. Az első magyar fordítás címe azonban *Zabhegyező* volt. Ez a cím a regény, illetve a főszereplő egyfajta értelmezésének is tekinthető.

Milyen irányban, mennyiben módosítja a *Zabhegyező* cím a regény értelmezését? Hogyan befolyásolja a főszereplő alakjának megítélését, értelmezését?

.....

.....

.....

2	
---	--

Kamu

(5) a) Holden elbeszélésében vissza-visszatérnek a „kamu”, „kamuzni” kifejezések. Milyen változatait jelenítik meg ennek a viselkedésformának az alábbi szereplők? Töltsd ki az erről szóló táblázatot!

A táblázat 3-4. sorában mutasd be az alábbiak közül két általad választott szereplő „kamuzását”:

- Ossenburger (a temetkezési vállalkozó, aki sok pénzt adományozott a Pencey-nek, és beszédet mond a kápolnában)
- Haas (Holden egy korábbi iskolájának igazgatója)

- a „kiköpött elitegyetemista” a színházban, Sally ismerőse

Szereplő	A Holden által bírált „kamu” tulajdonság, viselkedés
<i>Stradlater (Holden szobatársa)</i>	
<i>Ernie (a bárzongorista)</i>	

b) A fenti táblázat segítségével általánosítva fogalmazd meg, miféle emberi tulajdonságokat, magatartásformákat ért Holden „kamu(zás)” alatt!

.....

.....

c) Mit ért Holden azalatt, hogy Débé „elkurvult”?

.....

.....

7	
---	--

Phoebe és Holden kapcsolata

(6) Milyen a viszony Holden és Phoebe között? Mutasd be kapcsolatukat mindkettejük oldaláról! Állításaidat legalább hat konkrét példával, érvel támaszd alá (viselkedésük, gesztusaik egymás felé, a másikkal kapcsolatos érzelmeik, gondolataik)!

.....

.....

.....

.....

.....

.....

6	
---	--

2. JANNE TELLER: SEMMI

Tæring „se túl nagy, se túl kicsi”

(7) Miért találhatta fontosnak megemlíteni a szerző, hogy Tæring „se túl nagy, se túl kicsi”?
Mi lehet ennek a jelentősége?

.....

.....

1	
---	--

Az osztályterem ajtaja

(8) a) Értelmezd az alábbi idézetet a II. fejezetből, amikor Pierre Anthon otthagyja az iskolát az első tanítási napon!

„...kiment anélkül, hogy becsukta volna maga mögött az ajtót.

Az ajtó elvigyorodott. Először láttam ilyet. Az ajtó nagy, nevető pofának tűnt, ami elnyelne, ha arra ragadtatnám magam, hogy kövessem Pierre Anthont. Hogy kire vigyorgott? Rám, mindannyiunkra.”

Milyen jelképes, önmagán túlmutató jelentése lehet a nyitva hagyott ajtónak? Hogyan jelképezheti az életükben bekövetkezett fordulat, változás lényegét?

Mit jelenthet az, hogy a narrátor úgy érzi, a nevető pofa elnyelné, ha követné Pierre Anthont?

.....

.....

.....

b) Milyen hatással van az osztálytársakra az, amit Pierre Anthon tesz és mond az osztályteremben, majd a szilvafán? Mit gondolnak, illetve mit éreznek?

c) Az eddigiekből kiindulva magyarázd meg, miért nem hagyják egyszerűen figyelmen kívül Pierre Anthont!

.....

.....

.....

d) Nevezd meg „Az ajtó elvigorodott.” mondatban található szókép típusát!

.....

5	
---	--

A felnőttek

(9) Miért gondolhatják úgy a gyerekek, hogy a Pierre Anthon által fölvetett problémákkal nem fordulhatnak a felnőttekhez? Miért nem kérnek tőlük segítséget?

Mutasd be, hogy ebből a szempontból milyennek ábrázolja a regény a felnőttek életét, gondolkodását!

.....
.....
.....
.....

2	
---	--

Megtagadott értékek

(10) A Fontos Dolgok Halmára egy bizonyos ponton túl az egyes szereplőknek már valami olyasmit kell beszolgáltatniuk, aminek feláldozása által mindegyikük felad vagy megtagad valamit, ami lényegileg hozzájuk tartozik (vagyis része az identitásuknak).

Az alábbi táblázatban nevezd meg 4 ilyen jellegű áldozatot, és röviden fogalmazd meg, hogy milyen értéket testesít meg, jelképez az adott dolog!

Amit feláldoz valaki	Értelmezés: a (lényegileg a személyhez tartozó) érték, amelyet a feláldozott dolog megtestesít, jelképez
<i>a formalinban tárolt kígyó ellopása</i>	<i>a (biológiatestőr) apához való hűség / a vele való kapcsolat, összetartozás</i>

6	
---	--

Miért ölik meg Pierre Anthont?

(11) Miért ölik meg az osztálytársai Pierre Anthont? Több okot, magyarázatot is fogalmazz meg! (Mit jelent számukra az, amit halála előtt mond? Mi lehet a 8/a-sok tettének a jelképes értelme, mi a lélektani magyarázata?)

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

4	
---	--

Mit veszítettek? Mit kaptak?

(12) Agnes ezt mondja Pierre Anthon temetésével kapcsolatban:
„Azért sírtunk, mert elvesztettünk valamit, és kaptunk valamit cserébe. (...) És mert tudtuk, mit veszítettünk el, de még nem tudtuk szavakba önteni, mi az, amit kaptunk.”
Fogalmazd meg, hogy szellemi, lelki értelemben **(a)** mit veszítettek, illetve **(b)** mit kaptak a 8/a-sok! Milyen tekintetben változtathatták meg őket (vagy változtathatják meg a jövőben) az átélt események?

a)

.....

.....

.....

b)

.....

.....

.....

5	
---	--



+1. STEPHEN CHBOSKY: EGY KÜLÖNC SRÁC FELJEGYZÉSEI

Ajándékok

(13) Visszatérő motívuma a filmnek az ajándékozás. Számos ajándéknak van valamilyen különös jelentősége, rejtett vagy szavakkal is kifejezett jelképes üzenete. Töltsd ki az ezzel kapcsolatos táblázatot!

Ajándék	Ki adja?	Kinek?	Mi a jelentése, üzenete a megajándékozott számára?
<i>könyvek kalapdobozban</i>	<i>Charlie</i>	<i>Samnek</i>	<i>A könyvek Charlie legértékesebb, legszemélyesebb tárgyai közé tartoznak, az, hogy lemond róluk, Sam iránti szeretetét fejezik ki, illetve hogy őnmaga egy részét szeretné neki odaadni.</i>
kazetta dalokkal			
hanglemez (a Beatles <i>Something</i> c. dalával)			
öltöny			
óra			

6	
---	--

Patrick

(14) a) Miért, milyen tekintetben jelenthet Patrick pozitív, előrevivő mintát Charlie számára? Legalább két különböző dolgot fogalmazz meg!

.....

.....

.....

b) Idézz fel röviden legalább három olyan jelenetet, amelyben Patrick ilyen mintaként jelenhet meg Charlie számára!

.....

.....

Vizuális jelek értelmezése 1.**(15) a)** Mit jelenthet, jelképezhet az alábbi kép?

b) A film melyik részében és milyen különbséggel ismétlődik meg az ezen a képkockán látható jelenet? Mi a fő különbség a két jelenet között?

c) Milyen, Charlie életében, benső világában időközben lezajlott változásra hívja föl a figyelmet a különbség, illetve az ismétlés?

d) Mi a jelentősége annak, hogy ezek a jelenetek egy alagútban játszódnak?

„Azt a szerelmet viszonzzuk, amit szerintünk megérdemlünk.”**(16)** „Azt a szerelmet viszonzjuk, amit szerintünk megérdemlünk.”**a)** Kire vonatkozik ez a mondat a filmben?

b) Magyarázd meg, mit jelent ez a mondat az adott szereplővel kapcsolatban! Milyen jellemvonásával van ez összefüggésben? Hogyan jelenik ez meg konkrétan az életében?

.....
.....
.....

c) Hogyan függ ez össze az adott szereplő múltjával? (Mennyire volt ez igaz az illetőre a múltban?)

.....
.....
.....

4	
---	--

Vizuális jelek értelmezése 2.

(17) A film vége felé, amikor hazafelé gyalogol Samék házatól, Charlie alakja megkettőződik, majd megháromszorozódik.

- a) Mit jelenthet, sugallhat ez a képi megoldás?
b) Minek hatására következik ez be?

.....
.....
.....

2	
---	--

2+1: FOGALMAZÁS

A három mű sok mindenben eltér egymástól, vannak azonban közös vonásaik. Mindhárom műben találunk olyan tizenéves szereplő(ke)t, akik valamiért különnek számítanak.

Írj fogalmazást *Különcnek lenni* címmel, amely ebből a szempontból hasonlítja össze a három művet!

Néhány további szempont az összehasonlításhoz:

- Mit jelent különnek lenni?
- Hányféleképpen élheti meg valaki saját külön voltát?
- Hogyan reagál rá a környezete?
- Miért különösen aktuális ez a probléma tizenéves korban?

Ügyelj a stílusra és a helyesíráásra! A fogalmazás lehetőleg ne haladja meg a pontozott sorokkal kijelölt terjedelmet, és ne írd a margóra.

Különcnek lenni

.....
.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

30	
----	--

